

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA Vprašanja

Leto III. — Stev. 47.

NOVO MESTO, 21. novembra 1952

CETRTLETNA NAROCNINA 100 DIN

IZHAJA VSAK PETEK

ŽIVAHNA VOLILNA RAZGIBANOST V DOLENJSKIH OKRAJAH

Frontovci bodo volili v ljudske odbore svoje najboljše člane

Končani so zbori volivev, na katerih so bili izbrani kandidati za občinske in okrajne ljudske odbore ter zbor proizvajalcem. Izmed sprejetih kandidatov dovolili volivci v nedeljo 7. decembra izbrali najboljše. Skoraj povsed so volivci sprijeli za kandidate tiste, ki so jih predlagali frontovci iz vrst svojih najboljših članov, ki so bili že doslej znani po svoj pozrtvovalni prednosti stvari napredka ter so dokazali, da so vredni zaupanja ljudi. Poniekod je prišlo na zborih volivev tudi do poizkusa nasprotnikov, da bi vrinili med kandidate svoje ljudi, največkrat pod kinko nekake »gospodarske razgledanosti« in »dobrih gospodarjev«, ki naj bi znali voditi občino ali okraj vse drugače, kot so jo vodili dosedanji občorniki, predvsem pa naj bi se po njihovem »borili proti davkom«. Tak primer je bil v brusniški občini, sent-

ruperški, mokronoški in škocjanski občini. Da so bili med takimi predlaganimi kandidati največkrat veliki kmetje ter gospodarski in politični spekulanti, ki so vse doslej stali ob strani ali pa na vse načine zavirali naš gospodarski razvoj, ni potrebno se posrebej poudarjati. Ob budnosti Fronte se jim je to le malokje posrečilo, kolikor pa so le prišli na kandidatno listo, bodo spričo naprednjši kandidatovi pri volitvah ostali v manjšini. Nadzavim je primer poizkusa vrinjenja svojih agentov v občinski ljudski odbor na Čatežu pri Veliki Loki. Tu so prišli na zbor volivev nečlani Fronte organizirano z župnikom v sredini. Ko s svojo listo spričo budnosti Fronte in ostalih organizacij niso uspeli, jo je najprej stisnil iz dvoran župnika, za njim pa še njegovi zvesti.

Frontovci bodo na volitvah 7. decembra oddali svoje glasove za tiste svoje najboljše člane, ki so jih že predlagali in sprijeli na kandidatno listo. Ni dovolj samo predlagati kandidata in doseči, da je sprijet, treba je poskrbeti, da bo tak član tudi izvoljen. To velja zlasti za ženske kandidate. Žene morajo priti v ljudske odbore, to naj bo volilno geso Fronte in ostalih ljudskih organizacij! V vseh volilnih enotah za volitve občornikov občinskega in okrajnega odbora so bili na predlog Fronte sprijeti kandidati, ki so vredni zaupanja volivev, kar so že do sedaj nesnetekrat z delom dokazali.

V Veliki Loki so za kandidata za okrajni ljudski odbor predlagali na prvo mesto Jožeta Boršnarja, narodnega heroja in sekretarja okrajnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. V tej občini kandidirajo še znana aktivistka in borka za delavske pravice Marija Kovačič iz Krtine, Ciril Bukovec, sedanji predsednik občinskega ljudskega odbora, borec-partizan, ter drugi. Na Uršnji seli so volivci sočasno izvolili za kandidat.

Kakor so naši volilni politiki rekli ob ameriških volitvah, prav tako velja tudi za Grčijo: to je stvar grškega ljudstva, za koga se odloči in kako bo urejevalo notranje razmere. Nas pri vsem zanimalo bolj grško-jugoslovanski odnos. Vemo, da so bila že s precejšnjim uspehom kronana prizadevanja, ki sta se jih lotili obe državi, da bi se čim bolj zbljali. Nedavno tega je maršal Tito dejal v razgovoru z dvema dopisnikoma »New York Timesa« glede odnosov z Grčijo, »da smo v kratki dobi napravili velik napredok, ker smo vzpostavili prijateljske zveze v gospodarskem in kulturnem pogledu. Najprej se sklene prijateljstvo in sodelovanje na gospodarskem in kulturnem področju, področju, kakor tudi politično sodelovanje, potem pa se store vsi drugi ukrepi, ki so potrebni za varnost države.«

Marsikожe po svetu pa so sodili, da se je Jugoslavija zbljala z Plastirosovo Grčijo, medtem ko bo zdaj pod Papagosom drugače. Res se je Plastiras izkazal za iskrenejšega našega prijatelja, toda ko so bili grški poslanci v Jugoslaviji in naši v Grčiji, ko so v Atenah obiskali tudi Papagosa, ni bilo čutiti kake posebne razlike med menjenji posameznimi političnimi skupin in so prav tako somišljenci Papagosovega »Zbiranja grškega naroda« z veseljem pozdravljali zbljuranje obeh sosednjih držav. Tako upravičeno sklepamo, da spremembu v Grčiji ne bo negativno vplivala na naše odnose, ampak da bo močno začeto uspešno nadaljevali. Pri vsem tem namreč ne gre za mešanje v notranje zadeve naše ali njihove države, gre za mirno in prijateljsko sožitje in v primeru nevarnosti za skupno obrambo.

Prav taki odnosi, kakršne skuša ustvariti Jugoslavija z miroljubnimi narodi in državami, bi morali biti zgled vsem, ki v današnjem razburkanem svetu ne najdejo ali nočajo najti pravo poti mednarodnega sodelovanja. Mnoge težave bi na ta način odpadle, več zupanja bi imeli ljudje v bodočnosti in v miru bi se lahko posvetili sreči in blagostanju vseh. Zasedanje Generalne skupščine OZN v New Yorku pa nam pove, da ni tako, ampak da imajo še vse preveč moči mračne sile, ki rovarijo proti tem svetlim ciljem.

Ni čudno, da se marsikoga poloti dvom v nadaljnji razvoj Združenih narodov, ko sliši o neskončnih prekajnih in temnih aferah, kakršna je nastala ob samomoru vidnega funkcionarja sekretariata OZN Fellerja. Premeljanje korejskega vprašanja tudi v preteklem tednu po »zaslugi« Moskve, ni privelo za korak bliže premirju. Obeta pa se spet nov spopad ob kolonialnem vprašanju, ko se Francija in druge kolonialne sile upirajo razpravljalci o Tunisu in Maroku, ker se boje, da bi ob sodili njihovo politiko. Ostane pa še vedno upanje, da bodo srednje in male države, ki dobivajo čedalje odločnejši glas, zavrlje razne sovražne napake okrog OZN in to pomembno mednarodno organizacijo obdržale pri življenju, še več, priporočle, da bo vse bolj služila svojim namenom.

Tovarišica Mački Kos, vdova po borecu NOV, kandidira v Irči vasi.

Zupančiča, sedanega predsednika okrajnega ljudskega odbora. Zahtevali so celo, da ne bi imel nobenega sokandidata in so samo na njegovo izrecno željo predlagali še dva. V Dobrinci je med kandidati na prvem mestu znana aktivistka, sestra narodnega heroja Frančaka Slak. V mirnopeški občini se bodo frontovci borili za izvolitev sedanega predsednika občinskega ljudskega odbora Franca Šiškota in staro aktivistko, zavedeno tovarišico Francko Kebel. Šiško je kot predsednik občinskega ljudskega odbora že v kratkem času pokazal, da bo s svojo sposobnostjo lahko še velik koristil mirnopeški dolini. V Vel. Gabru je med kandidati Franc Markovič iz Primskega, ki ga pozna vsa bližnja in daljna okolica kot poštenega in pozrtvovalnega človeka. Na Mirni imajo za kandidat Tudi Vladimirja Bercta, znanega pravstvenega delavca in učitelja, v Mokronogu pa je najvidnejši kandidat Franc Milavec, sedanji predsednik občine. V Zagradcu je med kandidati napredna žena Alojzija Vidmar, v Hinjah pa Cilka Skufca. V Dolenjskih Toplicah so za kandidate v okrajni ljudski odbor izbrali samo tovarišice, prav tako tudi v I. terenu v Novem mestu. V Šentjerneju je med kandidati Maks Vale, eden prvih partizanov Šentjerneške doline, ki bo v kratkem prišel na službovanje v svoj domači okraj. V gohotovski občini sta najvidnejša kandidata Draganova Minka iz Stopič in Lojze Muren iz Podgrada, ljudski poslanec in predsednik občine, v Trebnjem pa so dali na kandidatno listo na prvo mesto Franca Zidarja, sekretarja občinskega komiteja ZJK.

Tudi Novomeščani so za svoje kandidate izbrali vrsto predelan in pozrtvovalnih, že do sedaj znanih tova-

ZIVAHNA VOLILNA RAZGIBANOST V DOLENJSKIH OKRAJAH

Frontovci bodo volili v ljudske odbore svoje najboljše člane

uperški, mokronoški in škocjanski občini. Da so bili med takimi predlaganimi kandidati največkrat veliki kmetje ter gospodarski in politični spekulanti, ki so vse doslej stali ob strani ali pa na vse načine zavirali naš gospodarski razvoj, ni potrebno se posrebej poudarjati. Ob budnosti Fronte se jim je to le malokje posrečilo, kolikor pa so le prišli na kandidatno listo, bodo spričo naprednjši kandidatovi pri volitvah ostali v manjšini. Nadzavim je primer poizkusa vrinjenja svojih agentov v občinski ljudski odbor na Čatežu pri Veliki Loki. Tu so prišli na zbor volivev nečlani Fronte organizirano z župnikom v sredini. Ko s svojo listo spričo budnosti Fronte in ostalih organizacij niso uspeli, jo je najprej stisnil iz dvoran župnika, za njim pa še njegovi zvesti.

Frontovci bodo na volitvah 7. decembra oddali svoje glasove za tiste svoje najboljše člane, ki so jih že predlagali in sprijeli na kandidatno listo. Ni dovolj samo predlagati kandidata in doseči, da je sprijet, treba je poskrbeti, da bo tak član tudi izvoljen. To velja zlasti za ženske kandidate. Žene morajo priti v ljudske odbore, to naj bo volilno geso Fronte in ostalih ljudskih organizacij! V vseh volilnih enotah za volitve občornikov občinskega in okrajnega odbora so bili na predlog Fronte sprijeti kandidati, ki so vredni zaupanja volivev, kar so že do sedaj nesnetekrat z delom dokazali.

V Veliki Loki so za kandidata za okrajni ljudski odbor predlagali na prvo mesto Jožeta Boršnarja, narodnega heroja in sekretarja okrajnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. V tej občini kandidirajo še znana aktivistka in borka za delavske pravice Marija Kovačič iz Krtine, Ciril Bukovec, sedanji predsednik občinskega ljudskega odbora, borec-partizan, ter drugi. Na Uršnji seli so volivci sočasno izvolili za kandidat.

Kakor so naši volilni politiki rekli ob ameriških volitvah, prav tako velja tudi za Grčijo: to je stvar grškega ljudstva, za koga se odloči in kako bo urejevalo notranje razmere. Nas pri vsem zanimalo bolj grško-jugoslovanski odnos. Vemo, da so bila že s precejšnjim uspehom kronana prizadevanja, ki sta se jih lotili obe državi, da bi se čim bolj zbljali. Nedavno tega je maršal Tito dejal v razgovoru z dvema dopisnikoma »New York Timesa« glede odnosov z Grčijo, »da smo v kratki dobi napravili velik napredok, ker smo vzpostavili prijateljske zveze v gospodarskem in kulturnem pogledu. Najprej se sklene prijateljstvo in sodelovanje na gospodarskem in kulturnem področju, področju, kakor tudi politično sodelovanje, potem pa se store vsi drugi ukrepi, ki so potrebni za varnost države.«

Marsikожe po svetu pa so sodili, da se je Jugoslavija zbljala z Plastirosovo Grčijo, medtem ko bo zdaj pod Papagosom drugače. Res se je Plastiras izkazal za iskrenejšega našega prijatelja, toda ko so bili grški poslanci v Jugoslaviji in naši v Grčiji, ko so v Atenah obiskali tudi Papagosa, ni bilo čutiti kake posebne razlike med menjenji posameznimi političnimi skupin in so prav tako somišljenci Papagosovega »Zbiranja grškega naroda« z veseljem pozdravljali zbljuranje obeh sosednjih držav. Tako upravičeno sklepamo, da spremembu v Grčiji ne bo negativno vplivala na naše odnose, ampak da bo močno začeto uspešno nadaljevali. Pri vsem tem namreč ne gre za mešanje v notranje zadeve naše ali njihove države, gre za mirno in prijateljsko sožitje in v primeru nevarnosti za skupno obrambo.

Prav taki odnosi, kakršne skuša ustvariti Jugoslavija z miroljubnimi narodi in državami, bi morali biti zgled vsem, ki v današnjem razburkanem svetu ne najdejo ali nočajo najti pravo poti mednarodnega sodelovanja. Mnoge težave bi na ta način odpadle, več zupanja bi imeli ljudje v bodočnosti in v miru bi se lahko posvetili sreči in blagostanju vseh. Zasedanje Generalne skupščine OZN v New Yorku pa nam pove, da ni tako, ampak da imajo še vse preveč moči mračne sile, ki rovarijo proti tem svetlim ciljem.

Ni čudno, da se marsikoga poloti dvom v nadaljnji razvoj Združenih narodov, ko sliši o neskončnih prekajnih in temnih aferah, kakršna je nastala ob samomoru vidnega funkcionarja sekretariata OZN Fellerja. Premeljanje korejskega vprašanja tudi v preteklem tednu po »zaslugi« Moskve, ni privelo za korak bliže premirju. Obeta pa se spet nov spopad ob kolonialnem vprašanju, ko se Francija in druge kolonialne sile upirajo razpravljalci o Tunisu in Maroku, ker se boje, da bi ob sodili njihovo politiko. Ostane pa še vedno upanje, da bodo srednje in male države, ki dobivajo čedalje odločnejši glas, zavrlje razne sovražne napake okrog OZN in to pomembno mednarodno organizacijo obdržale pri življenju, še več, priporočle, da bo vse bolj služila svojim namenom.

Tudi Novomeščani so za svoje kandidate izbrali vrsto predelan in pozrtvovalnih, že do sedaj znanih tova-

Stražani napovedujejo tekmovanje

V Straži je bil v soboto zvečer zbor volivev, katerega se je udeležilo nad 300 delavcev in kmetov. Tako dobro obiskanega zboru volivev v Straži še ni bilo, po dosedanjih podatkih pa je bil to po številu udeležencev najboljši zbor volivev v novomeškem okraju. Potem ko so volivci v zelo zanimanjem poslušali poročilo o delu okrajnega ljudskega odbora ter predvideni bodoči nalago, so izvolili kandidate za okrajni ljudski odbor. Na prvo mesto so dali znanega naprednega kmetovalca zadružnika Franca Rajerja. Organizacija OF in ZB v Straži sta lahko za zelo zanimljivo organizacijam v drugih občinah, kaj se da napraviti, če se člani zavajajo svoje odgovornosti za izvedbo volitev. Na koncu zboru volivev so na predlog Fronte sprijeli sklep, da napovedoval tekmovanje za izvedbo volitev vsejem občinskem odborom OF in ZB v teh točkah:

Kdo bo imel večje udeležbo in kje bodo vsi volivci pred volitvami najbolj seznanjeni s pomenom volitev. Pred

volitvami bodo imeli še po vseh vaških odborih OF sestanke, na katerih se bodo pogovorili o pomenu volitev in kandidatih z vsemi volivci, tudi v tistimi, ki na zbor volivev niso mogli priti.

V Organjih selih, znani partizanski vasi, so sprejeli sklep, da bodo tudi kral končali volitve do 8. ure s 100% udeležbo. Občinski odbor OF Zagradec je že pred časom napovedal tekmovanje občinskem odborom Hinje in Žumberku, občinski odbor OF na Dvoru pa je napovedal tekmovanje Žumberku, Zagradcu in Hinji. Volivci novomeške volilne enote Irča vas so na napovedoval tekmovanje vsem ostalim volilnim enotam v Novem mestu: kdo bo prej zaključil volitve, kdo bo imel lepše urejene volišče in kje bo udeležba največja.

O napovedih medsebojnega tekmovanja poročajo tudi od drugod, prav bi pa bilo, da bi med tekmovalne točke vnesli še posebno točko, kje bodo izvolili največ žena v ljudske odbore.

Pred volitvami na Kočevskem

Volivci obmejne slovenske občine Dragi pri Loškem potoku so že zaključili zbor volivev za izbiro kandidatov v občinski in okrajni ljudski odbor. Za kandidate v občinski ljudski odbor je bilo predlaganih 36 članov Fronte in komunistov. Med temi so tri žene, med njimi tudi znana politična delavka, učiteljico Tilko Penič. V občini Dragi so izvoljenih 13 odbornikov. Za okrajni ljudski odbor so bili predlagani štirje kandidati, izvoljeni pa bosta dva. V tej znani partizanski občini so Fronta in vse ostale množične organizacije zelo aktívne. Po vseh volilnih enotah so imeli pred volivcev dobro pripravljene predvolilne sestanke, zato so tudi zbori povsed dobro uspeli. Pohvaliti je treba tudi delo dosedanjega občinskega odbora, ki je s pravilnim tolmačenjem med davkoplačevalci dosegel, da imajo ti samo še okrog 20.000 dinarjev zaostanka davkov iz četrte

akontacije, tako da je občina sedaj v tem pogledu na prvem mestu v okraju.

V Loškem potoku, kjer nastavlja prebivalstvo skoraj polovica delavstva, kandidira v občinski ljudski odbor 20 kmetov in 14 delavcev. Med kandidatima sta tudi dve žene: Antonija Mihelič s Hribom, ki je znana kot napredna žena že iz stare Jugoslavije, in Marija Šega iz Šegove vasi, partizanska vdova, ki je tudi napredna in zelo delavna v vseh množičnih organizacijah, zlasti pa v AFŽ. V novi občinski odbor bo izvoljenih 13 odbornikov. Za okrajni odbor so volivci predlagali štiri kandidatice, izvoljena pa bosta dva. Ob izbiri kandidatov v Loškem potoku je treba omeniti, da premalo gledajo na udeležbo žena na kandidatnih listah. Ne razumljivo je tudi to, da ni bila predlagana nobena žena iz znane partizanske vasi Travnik, ker nosijo ravno žene tega kraja največji delež kulturnega razvoja.

K. O.

»Kdor ni z nami, je proti nam!«

so rekli šentruperski volivci Baniču, Novaku in drugim

Nedelavnost množičnih organizacij v šentrup

Dva odstotka sovražnikov naj gresta sama po zavoženi poti

V našem jeziku je neštetno izrekov, ki se jih poslužujejo ljudje, kadar hočejo poudariti nesmiselnost tega ali onega početja. Eden takih je, »da je vsak izgovor dober, pa če ga pes na repu prinese«, drugi pa: »Lovi se kot utopljenec za vsako bilko.« Oba izreka bi lahko uporabili za prikaz nesmiselnega prizadevanja nasprotnikov našo socialistične stvarnosti, da bi odvrnili ljudske množice od sodelovanja z ljudsko oblastjo. Ob vsaki priliki spuščajo v ta namen v javnost razne za lase privlečene trditve in prozorne budalosti brez vsake osnove.

Nekaj let po vojni so postavljali razne roke, kdaj bo konec ljudske oblasti, posebno pred volitvami. Točno so določali dneve, ko bodo našo državo zasedli ti in ti tuji vojaki ali ko se bodo vrnili nazaj pobegli vojni zločinci in prevzeli oblast. Pred nekim volitvami so napovedali celo uro, ko se bo nad Škočjanom razpoločila atomska bomba, in še polno drugi trparji. Ker pa ljudje takim postavljenim rokom in napovedim že danvo več ne verjamajo, najmanj pa jih tako prerokovanja, ki jih po navadi spreminja še grožnja s peklom in večnim pogubljenjem, ne odvračajo od izpolnjevanju državljanških dolžnosti, si morajo reakcionarji za vsako priliko izmisliti kaj novega. Čisto razumljivo je, da so moralni tudi za sedanje volitve spustiti nekaj parol, s katerimi bi vnaprej opravili svojo neudeležbo na volitvah in nesodelovanje na zborih volivcev ter potegnili za seboj najbolj lahkovne volivce.

V Stopičah, kjer se je kot znano skotilo že marsikaj zločinskega in nespravnega, se pred volitvami takole čisto po domače pogovarjajo od človeka do človeka: »Kaj bi hodili na volitve, saj bodo izvoljeni tudi brez nas tisti, ki so izbrani. In če ne gremo na volitve — zato ne bomo kaznovani! Le poglejte, nihče do sedaj še ni bil kaznovan, ker se ni udeležil volitev, zato je škoda truda!« Takole modrujejo v Stopičah in okolic, pri tem pa ne posmijo na to, kar ve vsak šolarček, da so volitve svobodne, da ni udeležba na volitvah obvezna po zakonu, pač pa je to osnovna državljanska dolžnost vsakega državljanja v vsaki državi. Na volitvah si ljudje izvolijo svoje zastopnike za vodstvo te ali one ustane in države, od njih sodelovanja na volitvah je odvisno, kdo bo vložil skupne posle, kako bo šlo gospodarstvo. Prav gotovo ni vseeno, ali se naše gospodarstvo krepi ali pa gremo nazaj v

MLADINSKI AKTIVI NOVOMEŠKEGA OKRAJA bodo 30. novembra podali obračun enoletnega dela

Za 30. november je okrajni komite Ljudske mladine Slovenije v Novem mestu sklical okrajno mladinsko volilno konferenco, na katero bodo prišli delegati, izvoljeni na sestankih osnovnih organizacij ter sekretarij na ostalih vabiljenih gostje.

Okrajna mladinska konferenca je toliko večjega pomena, ker bo neposredno po uspešnem VI. Kongresu Zvezne komunistov Jugoslavije, tik pred volitvami v občinske in okrajne ljudski odbor, hkrati pa v času, ko se mladina pripravlja na V. Kongres Ljudske mladine Jugoslavije, ki bo 26. decembra v Beogradu.

Lahko trdimo, da so se mladinske organizacije in zlasti posamezni aktivci zavedali svojih dolžnosti in v prizravah na volitve podvajajo delo. Ze na volilnih sestankih osnovnih organizacij so mladinska vodstva podala obramčen dosedjanega dela ter skupno vse mladino pretresla in sprejela načrt za bodoče delo. Mnogi aktivci imajo skrbno prizravljajo o izobraževalnih tečajih, o kmetijskih solah, o tečajih za žensko mladino, katere organizira Rdeči križ in podobno. Tudi na kulturno prostveno delo niso pozabili, vendar je treba posvetiti več pažnje izbirki ter pravilni vsebinji vsake prizravke.

Nazvali lepim uspehom, ki so jih letos dosegli posamezne mladinske organizacije, pa vendar pogrešamo pri nekaterih tiste globoke revolucionarnosti, ki jo je mladina imela pred leti. Ponekod je premalo pozornosti in vztrajnosti pri delu. Pri tem se nam nehote vsliljev upravljanje, ali se takata mladina ne zaveda tega, da se vse, kar se danes ustvarja pri nas, ustvarja predvsem njej v korist. Mladina bo uživala sadove skupin naporov naših delovnih ljudi. Zato mora mladina drugače gledati na te napore ter sama preveriti del teh velikih nalog. O teh problemih bo razpravljala tudi okrajna mladinska konferenca, ki bo v kratkih. Tako delegati, kakor tudi sekretarji mladinskih aktivov in občinskih komitejev naj se prizravijo na poročilo in razpravo o krajenvi problematiki. Konferenca bo dosegla svoj namen le, če bodo sodelovali vsi s predlogi in objektivno kritiko. Na konferenci bo iz-

stare čase, ko je za vsakim oglom pel boben, ko je bilo na tisoče brezposelnih, ki so tiščali tudi Podgorce v države za zasluzkom, ustvarjati dobrine tuje, domov pa so prišli umirati, vsi izgarani in bedni.

V Suhu krajini še vedno menda vla- da ponekod zli duh Gnidovca in ostalih zločincev. Baje jim še ne jasno, zakaj je bil obsojen dekan Gnidovec in zakaj so bili obsojeni ostali krvavi vojni zločinci in grobarji Suhe krajine. Vse tisto, kar so brali v »Dolenjskem listu« in kar so slišali v tridnevni sodni razpravi, vse številne žrtve, trpljenja in gorce kot posledica samopraševanja Gnidovca in drugih, vse to jim ni odpri oči! Ne verjamemo, da ljudem v Suhu krajini ne bi bilo vse to jasno!

Bolj smo prepričani, da zločinsko semo Gnidovca še deluje, njegov zli duh še bega Suhokranjčane ter išče novih žrtev. Marsikdo v Suhu krajini pa danes ne očevedeti za Gnidovečeve zločine, čeprav jih dobro poznaj!

V Beli cerkvi so spravili na površje vprašanje občine »Občino ste nam vzel, zato ne gremo na volitve«, tako so govorili in se na zbor volivcev so se kujuj. Možje pametnjakoviči, občino bi lahko dobili. Pripravite vsako leto nekaj nad pol milijona dinarjev za njenovo vzdrževanje, pa jo lahko imate! Dobro vemo, da na to ne boste pristali, saj vam gredo še ti davki tako težko iz rok. Pametno bi se pogovorili o vsem tem, ne pa poslušali potuhnje hujšačke, ki so se jim stolčki zamajali ali pa so bili kje odrjeni od nezasluženih dobičkov! Se neko agrarno reformo so privlekli na dan, vse skupaj pa povezali z davki, se pokrili po z maslom namazanim glavi in tutnjali, da se je slišalo v okolico Smarjete:

»Nikar ne hodite na zbole volivcev, niti na volitve ne! Brez nas ne bodo mogli nobenega izvoliti, pa bomo potem mi zmagali! Davkov ne bo, kolikor jih pa bo, bodo plačali ta majhni, ki imajo več dohodka, saj so tudi do sedna nosili glavno breme in so tega že vajeni kot osel bunk.«

Sprva so res nekaj ljudi odvrnili od sestankov in zborov volivcev, potem so ljudje spoznali njihove nakane, še bolj pa jih bodo do volitev, če bodo le množične organizacije vsaj mignile z mezincem. Do sedaj namreč niso veliko naredile.

Veliko »sposobnost« in iznajdljivost so pokazali tudi v Zameškem. Postavili so čisto svoje »originalne pogoje« za udeležbo na volitvah. »Elektroko, novo

šolo in odpis vseh davkov!, sicer se o volitvah sploh ne pogovarjam«, tako so zahtevali. Menda pričakujejo delegacije, ki se bo z njimi pogajata? Mag bodo proglašili svojo republiko ter se obzidali s kitajskim zidom? Saj bo tudi volilna enota Poljuben, Petane in Mraščev posebna republika v občini Gotnava in vsem okraju. Med vsemi volivci ne morejo dobiti treh, ki bi podpisali kandidatno listo, zato bo ta volilna enota brez zastopnika v občinskem in okrajnem ljudskem odboru. Bo že kdo drug zastopal njihove interese, oni pa mu bodo plačali zamudo...«

Pamet v roke, volivci! Ali ne vidite, kako vas begajo, kako vam mečejo pesek v oči? Ali se niste spoznali, kdo so? Prav tisti, ki so vas begali ves čas po vojni in vas hujšali proti ljudskim oblastim, ki vas hočejo odvrniti od tega, da bi si sami krojili svojo usodo, ki si želijo, da se vrnejo starci časi, da bi vam sedli s vrat v vas izjemali kot včasih, vam obetali nebesa po smrti, sami seba pa ustvarjali nebesa na tem svetu. Zakaj ne bi bilo sedaj obratno? Samo od vas, volivci, je vse odvisno in od vaše pripravnosti za sodelovanje pri graditvi lepše bodočnosti za vse delovne ljudi. Zato se priključite 7. decembra desetisočemu volivcem, ki bodo šli na volišče že v junternih urah, in pustite tista dva odstotka, naj gresta sama po svoji zavoženi poti!

Zaradi pomanjkanja prostora v zadnjih številki objavljamo danes nekaj poročil o tekmovanju naših delovnih kolektivov v počastitev VI. Kongresa ZKJ.

Poštari novomeškega okraja za VI. Kongres

V tekmovanju na čast VI. Kongresa KPJ so dosegli poštni uslužbenici novomeškega okraja slednje uspehe:

Opavili so 120 ur prostovoljnega dela pri urejevanju mesta, tudi delavci pa so pri gradnji telefonske linije Cnromelj—Adlešiči prispeli prav tako 120 ur. Posvetili smo vsa skrb kulturnemu poslovanju. Postrili smo kontrolo pri usmerjanju pošiljki in telegrafom in skrbeli za hitro vzpostavitev telefonskih zvez. Ugotovili smo 34 primerov uporabe rabljenih znakov. Imeli smo dvoje tekmovanj na televiziji med Brezicami in Cnromljem. Pismonoše naše okrajne pošte so prodali v času tekmovanja (avgust, sept., oktober) za 199.339 din v vrednotnic in izterjali za 42.513 din portovnih pristojbin. Imeli smo 11 ur strokovnega in 10 ur političnega študija. Predavanja so bila dobro pripravljena, udeležbe je bila vedno 90%. Studirali smo važne politične in gospodarske članke iz Ljudske pravice, Borbe, Komunistične Partije. Naši razglejov ter Engelsovo razpravo Razvoj družine, privatne lastnine in države. Mladinski aktiv pošte Novo mesto je nastopil na akademiji s filzkulturovem, tov. Drenovec, član SKUD, se je udeleževal vseh pevskih nastopov v tem času. Mladinka Ferličeva je sodelovala na državnem prvenstvu v mnogoboru v Beogradu, tov. Skrabič je sodeloval pri šahovskem klubu. Člani kolektiva, ki so odbrnili raznih množičnih organizacij, so skrbeli za povezavo s terenom z diskusijami o terenski problematiki in z agitacijo za udeležbo na množičnih sestankih. V borbi za izboljšanje delovnih pogojev so bili dosegli lepi uspehi. Novo je bila opremljena pošta Toplice pri Novem mestu,

Kratke vesti

Progo Beograd—Stepojevac—Valjevo bomo gradili prihodnje leto

Po osvoboditvi smo zgradili že številne nove proge. Na načrtu pa je še več novih, med drugimi zelo važna proga Beograd—Bar, s katero bi dobila naša prestolnica najkrajšo zvezo z Jadranškim morjem. Po predlogu družbenega plana bodo prihodnje leto pričeli graditi 74 km dolgi del te proge in sicer iz Beograda čez Stepojevac proti Valjevu. Za gradnjo proge je predvideno 2 milijardi 250 milijonov dinarjev.

Nove visoke peči na Jesenicah in na Ravneh

V proslavo Dneva republike bodo pričeli na Jesenicah novo Siemens-Martinovo peč, ki bo dajala dnevno 60 ton jekla. S to novo pečjo se bo povečala zmogljivost Jesenic, tako da nam bo ta naša zelezarna dajala letno 45.000 ton jekla.

Tudi v Ravneh, nekdanjem Guštanju, gradijo novo Siemens-Martinovo peč, s katero bo tudi jeklarna Ravne precej povečala svojo proizvodnjo.

Stevilo žensk — javnih delavk je prenizko

V soboto in nedeljo je bil v Ljubljani IV. Kongres AFŽ Slovenije. Na tem Kongresu so med drugim razpravljali tudi o sodelovanju žensk v raznih organizacijah ljudske oblasti. Ta sodelovanje je prenizko in to precej zaradi tega, ker žensk nismo dovolj razbremenili drobrega dela doma in v gospodinjstvu in ker še tu in tam prevladuje miselnost, da ženska ni za poklic. Na Kongresu je govorila tudi tov. Vida Tomšičeva.

PO VI. KONGRESU ZKJ

ralnega sekretarja KP Jugoslavije in VI. Kongresa KPJ. Objavljamo, da bomo izpolnjevali vse naloge, ki jih postavlja naša slavna Komunistična partija. Še z močnejšim elanom bomo poživili naše delo v tem času, ko teče VI. Kongres, ki bo prinesel nove sadove vsem delovnim ljudem Jugoslavije.

Zivel VI. Kongres na čelu s tovarem Titom!

Delovni kolektiv tovarne perila Novo mesto

Delovni kolektiv LIO Ribnica na čast kongresu

Lepe uspehe je med dolenskimi podjetji, ki so tekmovala v počastitev VI. Kongresa KPJ, dosegel tudi delovni kolektiv Lesno-industrijskega obrata Ribnica, ki se že dalj časa resno trudi, kako bi dosegel čim boljše uspehe v gospodarjenju svojega obrata. Na sestankih in posvetovanjih si je kolektiv zadal vrsto obvez, o njih je razpravljal tudi na odprttem partijskem sestanku ter jih do Kongresa tudi uresničil.

Uspeh dosezen v tekmovanju, je viden predvsem v vzorno urejenem skladisku gozdnih sortimentov in rezanega lesa. Znatno se je izboljšalo izkorisčanje lesa z boljšim brušenjem žag in večjo pazljivostjo proti predelavi. Količine, namenjene za izvoz, so se dvignile za 20%. S pravilnim razporedom delovnih mest in razvrstitev delovnih moči so znižali proizvodnje stroške za 25%. Vsi zaposleni so zdaj člani sindikata in OF, za Delavsko entrost so pridobili 30 novih naročnikov. Mladina aktivno sodeluje pri Partizanu, zdaj pa ustanavlja na podjetju svoj pevski zbor. Delavsko upravljanje se je občutno izboljšalo, kar kaže tudi aktivnejše delovanje delavcev in članov delavskega sveta v obravnavanju gospodarskih problemov podjetja.

Zbor rezervnih oficirjev v Kočevju

Pretekli teden je bil prvi sestanek vseh rezervnih oficirjev mestne občine, od kar se je počeval oz. združila z okoliskimi vasmimi. Prisostvovalo mu je preko 150 članov. Najprej so predstavniki vojnega odsiska podali evidenčne pregledne z vsemi potrebnimi navodili, natančno pa je razpravljalo o razširjenosti združenja na te kraje, ki so bili sedaj priključeni mestni občini.

Predstavnik združenja Ing. Boris Gostiša je podal kratko poročilo in sliko dosedjanja delavcev združenja. Vseh zadanih nalog izvršili, je poudaril, kar je kriva v prečasnji meri nedisciplina in nezanimanje nekaterih članov za delo združenja. Bil je tudi razgovor o predlogih za odlikovanje, počitovanje činov, invalidnih itd., kar vse bo bodoča na logu Združenja. Tov. Arko Andrej, tajnik združenja, je z ozirom na to, ker se je teritorij povečal predlagal, naj bi se ustavilova poverjenstva za razne kraje. Poverjenici naj bi pomagali odboru pri organizaciji na terenu. Sklenjeno je bilo, da bo študij v treh okoliskih s centri v Kočevju. Starci cerkvi in Livoldu. Vse prisotne je vzdobjuli k intenzivnejšemu delu tov. Janez Pirnat, predsednik okraja.

Ljudska oblast za obnovitev cerkve na Ptujski gori

Med številne kulturno-zgodovinske spomenike v Sloveniji, katerim posveča ljudska oblast posebno pozornost, spada tudi znamenita cerkev na Ptujski gori. Mestni muzej v Ptuju, pod čigar upravo spada ta slovitva zgodnjegotska cerkev, je prejel državno subvencijo v znesku 700.000 dinarjev za obnovitev dela in je že pričel s skrbnimi obnovljanjem umetniških spomenikov v cerkvi, ki bo s tem dobila bolj veren prvotni videz. Ohranjeni bodo vse gotski oltarji ter znameniti relief »Marije pomočnice«. Tudi znameniti celski oltar, ki je bil zadnjega leta postavljen na severni strani cerkve za maševanje na prostem, bodo postavljeni nazaj v cerkev in ga tako ohranili za vse čase. V vrsti kulturno-zgodovinskih spomenikov v Sloveniji bo Ptujski cerkev po dokončani obnovitvi napravila na slehernega obiskovalca s svojo gotiko, največjasto viti.

Na Dolenjskem pred volitvami



IZ naših krajev

Gornje Sušice

Mladi so se začeli tožariti

Karel Mesojedec, čepljar iz Češče vasi (star 19 let), je dobil nepodpisano pismo, zanjubljeno-šaljive vsebine. Nekatere navede v pismu so žaljive za njega in neko dekle, s katerim sta prijatelja. On in brat dekleta sta za pismo osumila mladoletno A. K. Sla sta knej na dom in trdila vprilo drugih ljudi, da je prav ona pisala to pismo. Mladoletnica je šla na sodišče in proti obema vložila tožbo, seveda preko advokata, ker trdi, da tega pisma ni pisala in je očitanje takega dejanja zanj žaljivo. Tudi oba toženca sta si najela advokata — in že teče pravda med dvema strankama, od katerih nobena še nima dvajset let...

Na prvi razpravi ni prišlo navlizic prizadevanju sodnika po parovname, ker oba toženca vztrajata na trditvi, da je samo A. K. mogla napisati pismo. Sedaj bo njen rokopis in pisavo v pismu pregledal grafolog, da se ugotovi, če je to ista pisava. Ugotovitev oziroma strokovni pregled pisma stane približno 5000 din, advokati tudi niso zastonji, sodna taksa pa raste. Nič ne pretiravamo, če trdim, da bo tale otroško-naivna zadeva stala že do druge razprave okrog 10.000 din, pri tem pa ne računamo zamude časa tožarjev in pri!

Koliko hvaležnega dela za mladinsko in ostale organizacije je še na vasi! Ali ne bi zadevice lahko rešili v okviru ene ali druge organizacije? Pa starši, ali jim je vseeno, da nihiov otroci tako mlini hodijo po sodniji, zapravljajo čas in denar, ki ga trdo zaslужijo?

Vel. Gaber

Po vseh volilnih enotah so bili te dni zbori volivcev. Najboljši je bil v Zagorici. Potem ko so izvolili kandidate, so sprejeli še razne gospodarske sklepe, med katerimi je na prvem mestu napeljavila elektrika. Postavljene imajo že drogove, vsa dela pa vodi posbeni gradbeni odbor. Za elektrifikacijo so se sedaj zavzele še vse bližnje vasi, to je Bič, Dobravica, Pristavca, Poknjica in Vel. Dobravica.

Na zboru volivcev v Vel. Gabru so razpravljali tudi o potrebi številčenske postaje za potnike med Šentvorenjem in Radohovo vaso. Sprejet je bil sklep, da se zgradi v Vel. Gabru zadržni dom, ker tako občinski ljudski odbor kot kmetijska zadruga nujno potrebujejo primerne prostore. Med sklepom je tudi dograditev osnovne šole v Stahinji vasi, za popravila občinskih in vasiških potov pa so sklenili uvesti samoprispevki za najnovejše izdatke pri teh delih. Zadržništvo na območju ljudskega odbora se krepi, treba pa bo izboljšati odnose med posamezniki na Vel. Gabru in kmečko delovno zadrugo. To bi bila predvsem naloga partizske fronte organizacije.

Kočevje

Loterija Zveze borcev je prav dobro uspela. V Seškovem domu, kjer so bili predmeti razstavljeni in kjer je bila loterija, se je zbrala velika množica ljudi, da niso mogli vsi v veliko dvorano, temveč jih je moralo veliko zasedovati žrebanje kar zunaj. Organizacija je bila dobra in se je žrebanje v redu in hitro izvršilo. Izvlečeni so bili skoraj vsi dobitki, spalnica, oprema za kuhičino, moško kolo, štedilnik, brzoparilnik, dveletno žrebe in veliko drugih praktičnih predmetov. Vse te predmete so z velikim razumevanjem darovala tukajšnja podjetja in obrtniške delavnice. Po loteriji je bila prijetna zabava. Videjo pa se je, da je bilo mnogim le za dobitke, za zabavo, kateri čisti dobitek je namenjen za spomenik, pa jim ni bilo. Edino, kar ljudi moti pri loteriji, je to, da so nekateri zadeli drva, katera mora iskati v Lokaškem potoku. Nihče ne bo šel po meter drva tja, ker bi ga stal prevoz trikrat več kot so drva vredna.

V letosnji gledališki sezoni pričakujemo bogato dejavnost. Napovedujejo, da bo repertoar zajel tudi več domačih del, kakor tudi mladinske igre in igre za najmlajše. Režiserski kader je dovolj močan (Lorbarr, Zupan, Novak, Jelenec), da bo izpeljal program posebno sedaj, ko se je kader igralcev izpolnil z mladinci in mladinkami različnih poklicev in so poprijeti za delo z velikim veseljem. Nujno pa je, da se bo to delo pravilno cenilo, kar bo pokazal tudi obisk predstav. Stvar vseh mestnih organizacij je, da bomo v Kočevju pokazali za delo gledališča večje zanimanje kot smo ga doslej.

**OGLASUJTE
V DOLENJSKEM LISTU**

Ne zamenjajte bogastev, ki nam jih ponuja priroda!

V zdravilnih zeliščih je skrit lep zasluzek — treba je le pridnih rok, da ga poberejo. V jesenskem času nabiram:

KORENINA gladež, kompave (bodeče neže), rumenega regata, srčne moči in volčje češnje.

RASTLINE jetrnika in kopitnika (kopitnik nabiramo s koreninami vred!).

RAZNO: pljučni mah in hrastov mah.

Nabiralci v dolenskih okrajih: vsa navodila in vzorce lahko dobite v skladu GOSAD v Novem mestu, Bršljin, telefon št. 155



Tragična smrt žene v gozdu nad Dobrničem

jih »izposodili« iz bivše sindikalne knjižnice na žagi! — Miselen bogastvo velikih mož, spravljeno v knjige, naj bo na razpolago ljudstvu, ne pa da leži morda pozabljeno v kaksem koju ali na podstrešju.

Igralska družina ima v načrtu uprizorište »Verige« za Novoletno jelko. Treba je izboljšati kulise in placati nove klopi v Domu.

Mladinski pevski zbor si je nabavil note in bo pričel z rednimi vajami. Vadila bo tov. Petelinčarjeva.

Tudi sola in pionirska organizacija dela letos kot treba. Zunanost in notranjost stavbe je dobila lepše lice, le vrta ograđena kriči svoj »Memento«. — Treba jo bo cemirati in urediti. Tukajšnji mizar Bradus je napravil lepe klopi, ki so zelo praktične, tako da pionirji z veseljem hodijo v solo in se pridružijo učenju. Prvkrat po vojni je bila sola pravocasno preskrbljena s kurirom. Letos otrokom ne bo treba zmernovati v slabu zakurjenih učilnicah, pa tudi redno šolsko delo ne bo trpelo zaradi mraza.

Pionirji se vneto pripravljajo na samostojno prireditve za 29. novembra. Starše v pripeljati mladine hočajo presenetiti z dvema igricama, saljivimi prizori in pevskimi točkami. S prispevki si bodo kupili enotne oblike za fizkulturni nastop ob koncu šolskega leta.

Tudi starši se zanimajo za učenje in vedenje otrok. Na dveh uspehlih vaških roditeljskih sestankih v Soteski in na Polju smo se pogovorili o posledicah suše, o Dnevu združenih narodov, o novem predmetu — moralni vzroki, o kmetijski soli v Toplicah, o tečaju za dekleta, o neumestnosti telesne kazni in podobnem.

Samo tesno sodelovanje med starši in učiteljstvom bo rodilo trajne vzgojne uspehe pri šolski mladini. Rihar

V nedeljo 26. oktobra je šla gospodinja Karolina Strmec z Babne gore pri Žužemberku na svatbo v vas Kozjek nad Dobrničem. Ko se je pozno počni vracala v precej vinjenem stanju je zašla v gozd, kjer je verjetno na posledicah preveč zaužitega alkohola in zaradi dokaj hudega mraza omagala i umrla. Njeno truplo so našli dobrniški lovci šele šest dni po smrti, potem ko so jo domačini in sorodniki zastonj ves čas iskali.

Ker so se v zvezi s tem po vsej Suhi krajini in tudi drugod razširile govor-

ice o nasilni smrti Strmčeve, sporočamo, da je uradna preiskava ugotovila, da so vse take govorice brez osnove. Obdukcija trupla je pokazala, da je smrt nastopila zaradi mraza in izčpanosti, udarci, ki so se poznali tu in tam na telesu, pa so bili posledica padcev med hojo. Pokojna Strmčeva je bila zelo slabo oblecena, skoraj brez perila, pri sebi pa je imela precej pičače. Spričo slabih domačih družinskih razmer se je vdala pičači, ki je postal tudi glavni vzrok njene tragične smrti.

Ker so se v zvezi s tem po vsej Suhi krajini in tudi drugod razširile govor-

Dvignite dobitke srečolova ZB v Kočevju!

Občinski odbor Zveze borcev NOV Kočevje objavlja izžrebane številke srečolova ZB, ki je bil 9. novembra 1952:

| | | | | | |
|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 18266 | 16971 | 351 | 5839 | 18357 | 12427 |
| 3997 | 4154 | 97 | 5383 | 18515 | 3904 |
| 19843 | 6011 | 750 | 2346 | 18597 | 18961 |
| 7833 | 18097 | 1503 | 4197 | 3152 | 1054 |
| 1683 | 4157 | 11719 | 302 | 3601 | 13004 |
| 10103 | 11711 | 5673 | 17703 | 13005 | 18071 |
| 341 | 3620 | 13539 | 3051 | 5912 | 12521 |
| 13133 | 7101 | 2344 | 19687 | 18427 | |

Opozorjamo prebivalstvo, da se dobitki lahko prevzamejo pri Občinskem odboru Zveze borcev Kočevje od 1. decembra 1952. Po tem roku zapadejo v korist spomeniku padlih borcev NOV.

Občinski odbor ZB Kočevje



Medmestni troboj Črnomelj-Karlovac-Novo mesto

V soboto in nedeljo je bil v Črnomlju medmestni troboj v namiznem tenisu, odbojki in atletiki. Za Črnomelj in Karlovac so tekmovali ekipe gimnaziji, za Novo mesto pa poleg gimnazije tudi članji »Partizana«.

Na sobotnem zvezru je bilo tekmovanje v namiznem tenisu, v katerem je zmagal novoščenski ekipa z veliko premico. Edini reznejši nasprotnik sta bila oba Karlovčani, ki sta pokazala lepo ofenzivno igro, vendar se nista mogla upirati premislieni igri Zurčarjev. Veliko lepo je igral Sone v zadnjih dveh setih dvoboja s Karlovčanom Haborčem, kjer je pokazal pravno ekshibicijsko igro. Odlikoval se je tudi Zurčar, ki je premagal vse svoje nasprotnike, od Karlovčanov pa Habarja in Balla, od Črnomeljanov pa Klemenca in Klemencija.

Tehnični rezultati so naslednji:

Nova mesto : Črnomelj 4:1; — Zurčar : Klemeč 2:1; Sone : Klopčič 2:0; Miketić 0:2; Zurič-Sone : Klopčič-Klemenc 2:1.

Nova mesto : Karlovac 4:1. — Zurčar : Habar 2:0; Sone : Ball 1:2; Sone : Habar 2:1; Zurčar : Ball 2:0; Zurič-Sone : Habar-Ball 2:1.

Karlovac : Črnomelj 5:0. — Habar : Klopčič 2:1; Ball : Klemenc 2:0; Ball : Klopčič 2:0; Habar : Klemenc 2:0 (w. o.); Habar-Ball : Klopčič-Klemenc 2:0 (w. o.).

Značilno za turnir je bilo premičenje, od katerih je bil spet najboljši Plut v metu kopija s 52,50 m in v metu kroglice s 13,56 m. Od Novomeščanov je troba pohvaliti Zagaria, ki je v vseh treh disciplinah zasedel drugo mesto.

Rezultati :

Met kopija: Plut (Crn.) 52,60 m, Zagarič (N. m.) 47,60 m, Kapč (Crn.) 38,90 m.

Met kroglice: Plut (Crn.) 13,56 m, Zagarič (N. m.) 12,36 m, Simeč (N. m.) 12,09 m.

Škerlj mladinski prvak SD »Stojan Puck«

Pretekli teden je bil na gimnaziji v Novem mestu končan dvoranski šahovski turnir za mladinsko prvenstvo kluba, katerega se je udeležilo 8 igralcev. Turnir je trajal skoraj vse oktober in je dal novega mladinskega prvakova Škerlja, ki bo na prihodnjem mladinskem prvenstvu LRS začenjal svojega klubskoga tovariša Silo. (Ta je namreč že prekral starostno mejo za mladince.)

Značilno za turnir je bilo premičenje, od katerih je bil spet najboljši Plut v metu kopija s 52,50 m in pa presenečenje, da katerga je poskrbel doseganjem V.-kategorikov. Na tretjem mestu je IV.-kategorik Povše, za njim pa so se zvrstili Japelj, Tratinik, Čerček in Dejak. Novomeščan je troba pohvaliti Zagaria, ki je v vseh treh disciplinah zasedel drugo mesto.

Rezultati :

Met kopija: Plut (Crn.) 52,60 m, Zagarič (N. m.) 47,60 m, Kapč (Crn.) 38,90 m.

Met kroglice: Plut (Crn.) 13,56 m, Zagarič (N. m.) 12,36 m, Simeč (N. m.) 12,09 m.

Marko naglo napreduje

Pretekli teden je bil na gimnaziji v Novem mestu končan dvoranski šahovski turnir za mladinsko prvenstvo kluba, katerega se je udeležilo 8 igralcev. Turnir je trajal skoraj vse oktober in je dal novega mladinskega prvakova Škerlja, ki bo na prihodnjem mladinskem prvenstvu LRS začenjal svojega klubskoga tovariša Silo. (Ta je namreč že prekral starostno mejo za mladince.)

Značilno za turnir je bilo premičenje, od katerih je bil spet najboljši Plut v metu kopija s 52,50 m in pa presenečenje, da katerga je poskrbel doseganjem V.-kategorikov. Na tretjem mestu je IV.-kategorik Povše, za njim pa so se zvrstili Japelj, Tratinik, Čerček in Dejak. Novomeščan je troba pohvaliti Zagaria, ki je v vseh treh disciplinah zasedel drugo mesto in tako dosegel IV. kategorijo.

Na turnir je bil zvrstilen tudi V.-kategorik Krulj, ki je dosegel 14 možnih točk (71,43 %) zasedel drugo mesto in tako dosegel IV. kategorijo. Na tretjem mestu je trobni V.-kategorik Kovč.

Rezultati :

Met kopija: Plut (Crn.) 52,60 m, Zagarič (N. m.) 47,60 m, Kapč (Crn.) 38,90 m.

Met kroglice: Plut (Crn.) 13,56 m, Zagarič (N. m.) 12,36 m, Simeč (N. m.) 12,09 m.

Marko naglo napreduje

Pretekli teden je bil na gimnaziji v Novem mestu končan dvoranski šahovski turnir za mladinsko prvenstvo kluba, katerega se je udeležilo 8 igralcev. Turnir je

ZDAJ POHITIMO!

Ob začetku rednega dela zimskih kmetijskih šot

»Pa nikar ne pozabimo v jeseni dovolj zgodaj začeti!« Tako so nam lani naročali obiskovalci izobraževalnih tečajev v Otočcu, na Dolzu in še marsijske, kjer so se dekleta naučile veliko novega v kuhinji in gospodinjstvu, fantje pa seznanjali s splošnim gospodarstvom. Že smo sredi novembra, ko je glavno delo na polju ponehalo in ima tudi kmet več časa, da seže po dobrini knjigi in časopisu. Zdaj je čas splošnega ljudsko-izobraževalnega dela. Kako smo se nanj pripravili?

Svet za kulturo in prosveto pri OLO Novo mesto je letos sredi oktobra razpisal vpisovanje v zimske kmetijske šole. Namenjene so našim kmetom. Za vsak poklic zahtevamo dandasne izobrazbo, le za kmečkega se nam zdi nekako samo po sebi razumljivo, češ, »za kmeta bo pa že dober«. V naprednih državah sin n. pr. ne more prevezeti očetove kmetije, če nimata kmetijske šole! Zaostalo in nevednost nas bredoča tepta prav na področju kmečkega proizvodnje, zato je ljudska oblast poleg izobraževalnih tečajev, ki so se že močno priljubili predvsem naši mladini, upeljala letos tudi zimske kmetijske šole, ki bodo trajale po 4 mesecu. Po-

Izvoljen je Pokrajinski odbor CMD za Dolenjsko

V sredo, 12. novembra so se v Novem mestu stali duhovniki, člani Črnilmetodijskega društva iz okrajev Črnomelj in Novo mesto. Po poročilu o drugem občnem zboru društva v Ljubljani so izvolili duhovnike nov pokrajinski odbor CMD za Dolenjsko ter okrajev odbora CMD za Belo krajino in novomeški okraj. Ko so bili duhovniki seznameni s sklepni drugega republike občnega zborna CMD, se niso strinjali s tem, da bi ordinariji pošiljali pravila CMD v Vatikanu na potrditev. CMD je stanovno društvo, ne pa cerkevna bratovščina in zaradi tega ni treba, da bi pravila stanovskega društva potrevali korkoli izven meja naše domovine. Tako potrjevanje pravil v Vatikanu bi bilo vmešavanje v naše notranje zadeve, česar pa naša ljudska oblast niti člani CMD ne dovoljujejo.

O pomenu Dneva republike je govoril nato predsednik pokrajinskega odbora CMD za Dolenjsko Lojze Žabkar, črnomelski župnik. Duhovniki so sklenili med drugim da se bodo polnoštevilno udeležili volitev v ljudske odbore. V razpravi je govoril tudi sekretar Okr. odbora OF tv. Počervina Tone.

budniki izvenšolskega izobraževanja so naši prosvetni delavci, na pomoč pa so jim prišli tudi strokovnjaki kmetijstva, zdravstva, veterinarstva ter ostali, ki jih je pri srcu napredek našega kmeta in njegovega gospodarstva.

Zal moramo ugotoviti, da v vseh občinah še npr. pravega zanimanja za izvenšolsko izobraževanje. V Ambrusu in Zagradcu si tako šole silno želijo, težje je le s predavatelji, ki se bodo moralni tja vsak teden voziti. V oben krajih je že po 40 prijavljencem za zimsko kmetijsko šolo. Nasprotno pa je slab vpis v Otočcu, kjer bi množične organizacije in občinski ljudski odbor verjetno lahko storili za večje zanimanje za to šolo kaj več. V Trebnjem je bilo do preteklega petka zbranih 22 prijav, predavatelj pa imajo dovolj. V Mirnu pa se je za šolo prijavilo komaj 14 ljudi. Obvezniki predvojaške vzgoje in njihov center bi se za obiske šole lahko bolj posbrigali, pa tudi tu uspeh ne bi izostal. V Šentjerneju je šola že začela s poukom. Po prvih podatkih jo obiskuje 52 prijavljencev. V Mirni pa je 46 v Dol. Toplicah pa 20 prijav. Prav gotovo je tudi v teh krajih precej ljudi, katerim bi bila izobrazba zimske kmetijske šole nujno potrebna, žal pa so partiske in frontne organizacije doslej premalo pripravljale za vpis v te šole.

Pouk na zimskih kmetijskih šolah bo pester. Obiskovalci se bodo seznanjali z živinorejo in veterinarstvom, poljedelstvom, travništvom in vrtnarstvom, z umnim sadjarstvom, vinogradništvom in kletarstvom, z najvažnejšimi vprašanjami zgodovine in splošnega gospodarstva, z računstvom, slovenskim jezikom, zdravstvom in higieno ter z vzgojeloštvjem. Za dekleta bodo priključene poleg teh predmetov še posebne ure za gospodinjstvo, šivanje in ročna dela, kuhanje in nauk o ljudski prehrani. Z raznimi ogledi vzornih kmetij, državnih posestev in zadruž, z izleti v mesta in industrije in podobno, bo učna snov ponazorjena, obisk šole pa še bolj zanimiv. Materialno oskrbo šol bodo zagotovili občinski ljudski odbori in splošne kmetijske zadruge, za predavatelje pa bo poskrbel okrajin ljudski odbor.

Se je čas, da povečamo število pri-

javljenec v novo ustanovljenih zimskih kmetijskih šolah. Dolenjske zastalosti ne bomo odpravili, če se ne bomo na učili pametno in sodobno gospodariti. Nikomur ne letijo pečeni golobi sami v usta, nevednemu človeku pa že sploh ne! Ne pozabimo, da imajo n. pr. kmetje v Ljutomerskem okraju toliko šolanih gospodarjev in njihovih sinov, da je bil že skoraj vsak osmi kmet v kakšni kmečki šoli ali daljšem tečaju! Mi, Dolenjci, pa se ponašamo z Grmom in slavo njegove kmetijske šole — sami pa smo brez prepotrebne kmetike izobrazbe!

Zdaj je čas za izvenšolsko izobraževanje nas in naših sinov ter hčera! Pozitivno, da bomo lahko dohiteli naprednejše predele v Sloveniji! Izobražen, razgledan gospodar ima zaklad, ki mu ga nihče ne more odvzeti.



Zena in dom

»Naša punčka pozna s četrtim letom skoraj že vse črke in abecedi!«

Tako se radi postavljajo starši, predvsem pa mnoge materje, pred znamenici in prijatelji — pri tem pa pozabljajo, na ni zdravo, če otroke preobremenjujejo in jih že z malega učimo vseh mogočih in celo šolskih stvari! Pred vsako staro tetko, babico, prijateljem ali hišnim sosedom mora potem tak otroki razkazovati svoje »umetnike«, risati črke, brati napise in pod. Vse to je pretirano. Materje le prerade pozabljajo, da je otrokovo edino delo v teh »letih« zdravo, raznoliko igranje. Otrok, ki smo mu prezgodaj vzbudili zanimanje za branje, se bo kaj hitro vsega naveličal in se bomo potem v šoli čudili, zakaj zaostaja za otroki, ki pred vpisom v osnovno šolo še nobene črke niso poznali!

V vsaki družini pa so dela, na katere moramo otroka navajati že zelo zgodaj. To so dela, ki se jih otrok igraje priču in na katera je zelo ponosen! Saj ga po delu — pri katerem nikdar ne pozabimo na počivalo! — uvričamo med odrasle. Samozavestno se bo začel prištevati med koristne člane družine, hkrati pa bo delo nanj vplivalo nadvse vrgojno.

Pomoč hčerke — ali pa sinka! — v gospodinjstvu naj postane lepa otrokova navada. Koliko je veselja, če otroka povabimo, naj nam pomaga pri brisanju kuhinjske posode, pri pomivanju, pospravljanju kuhinje in jedilnega pribora v omari! Pokažimo otroku, kje želimo imeti vsako stvar spravljeno, ko je pomita ali očiščena. Pokažimo mu, kako naj si v svojem kotičku uredi igrače; navadimo ga, da jih bo po igri vedno pospravil! Deklica naj odgovarja za red v kuhinjski kredenci, sinko morda za brisanje prahu z nekatere predmetov v sobi in za cvetlice na mizi. Pokažimo otroku, kako naj uporablja krtačo in obleko, čevlje in lase, navadimo ga, da bo znal shraniti obleko mlajših bratcev in sestric. Sam naj se navadi obuvati in zavezovati čevlje. Takih in podobnih opravkov je v gospodinjstvu sleherni družine precej — in mimogrede lahko navadimo namejo otroke, katerim bosta čistoča in red postala stalna navada. Ob materi in očetu, naj se otrok od malega uči dela, pri tem pa nikoli ne pozabimo, da mora biti sleherni opravek za otroka zaba, ne pa pretežko, utrudljivo!

In če morda prvič ne bo kaj prav, nikan ne pokažimo našega nezdavoljstva! Z jezo in hudo besedo bomo vzeli otroku dobro voljo, da bi se začetega dela ponovno lotil. Vzgojiti pa hočemo vendar odločne, pogumne ljudi.

Halo, stara domovina!

Objavljamo pismo, ki nam ga je poslala naročnica K. J. iz Fontane v Kaliforniji. Pred dolgimi leti se je izselila iz Zbir pri Škočjanu v Ameriko in našla tam svojo drugo domovino. Maršik je doživel v spoznali na svetu, ko se je borila za svoj kruh, predvsem pa je postala napredna žena. Razumljivo je, da je prav zato najbolj boli zaostalost in nazadnjaštvo, na katera v dolenjskih krajih še tolikokrat naletimo.

Halo, stara domovina!

Nikdar pozabljena, hočem napisati nekaj besed v pozdrav. Pred meseci je obiskala rojato Jordan, doma iz Šentjernej, in mi pokaze časopis ter me nagovarja, naj se naročim na Dolenjski list, ker sem doma iz šmarješke fare. Tako se mi je došel, da sem ga takoj naročila in ga zdaj dobiram vsak teden, hvala za redno posiljanje!

List piše, da res napredujejo ljudje v starih krajih in organizirajo napredno stranko. Ali ko čitam, da je še maršik je doživel v spoznali na Šentjernej, in mi pokaze časopis ter me nagovarja, naj se naročim na Dolenjski list, ker sem doma iz šmarješke fare. Tako se mi je došel, da sem ga takoj naročila in ga zdaj dobiram vsak teden, hvala za redno posiljanje!

Občini zbratim, da bi izboljšali vsaj najbolj potrebljno, pa vendar bi ljudstvo lahko pocitilo okoli domovana. Zakaj ga duhovščina ne uči čistoči? Ni se treba zanimati samo za grešne duše (zakaj se ne zanimajo za svoje?) Ni samo ljudem pekel kažejo, sami se ga pa ne bojijo. Po petdesetih letih se mi vidi tako smešno, ko zasledujem te njihove izmišljotine. Saj lahko otrok od petnajstega leta naprej in vsaj človek, če rabi le nekaj razuma, razume, da je takim ljudem le do dobrega življenja, na duši drugih zemljanov pa se požvižgajo. Ko vidijo revni narod, se jim ne smilijo revni otročki! Kdor ima zdrav razum, lahko pride do preiščanja, kakšni so ti ljudje! Petdeset

let bo že minilo, pa se še dobro spominjam, kaj vse so nam vtepali v glave. Kar smešno se mi vidi, kaj vse počenjajo z zapeljanimi ljudmi, in ni čudno, da se zato bojijo naprednih ljudi!

Tudi tu pri nas je že dosti nazadnjaštva. Nekaterih ljudi ne more spremeni, da se zato želeži, tako so zapeljani. Tudi mi imamo težave za življenjski obstojo, posebno zdaj pred jesenskimi volitvami. Poleti smo imeli velik industrijski štrajk; kompanije hočejo ljudstvo malo izstradati, da bi bilo bolj pohlevno. Oni hočejo unije uničiti, kaj pa bo potem, naj si po njihovem ljudstvo samo piše.

Zdaj pa pošiljam lepe pozdrave iz daljne Amerike vsem naprednim ljudem. Držite trdo, kar ste si priborili v štiriletni borbi!

KONCERT ORKESTRA V NOVEM MESTU

Koncert, ki ga je priredil orkester SKUD »Dušan Jereb« v soboto 15. novembra v Domu ljudske prosvete, je pokazal v polni meri. Leta je salonski orkester za novomeške razmere dovolj močna orkestralna družina, ki zadovoljuje s svojimi produkcijami tudi mužljavo razvajajoč občinstvo. Program je bil okusno sestavljen in prav dobro izveden. Boudoirni in pojihvalni je treba tudi okolnost, da so k temu koncertu pritegnili tudi mladi naračni, ki mnogo obeta. Razen manjših, razumljivih nedostavk (zlasti v intonaciji) je treba priznati, da je pokazal orkester na čelu s svojim dirigentom tov. Mikatom v celoti dobro discipliniran, ki je pripomogel k temu, da je bil do koncertu takoj, da lahko o njem trdimo, da je bil ena najkvalitetnejših predstav v tej sezoni. Koncert te vrste si še želim.

Najboljši izvedbeni je bila po našem mišljenu zadnja točka sporeda: Fučikova uverjava Marinařil, pri kateri — kakor tudi pri Dvojakovem Slovenskem plesu — je pokazal orkester precesijo zmogljivost. Dobro so bile podane tudi druge točke sporeda: uverjava Baron Trenk, Parafrasa od Nesvadbe, Cerinova Šrečna vas domaća, fantazija iz operi Lucia di Lameroor ter Cajkovske Elegija.

Tov. Sproc je odigral na violinini s pravilnim razumevanjem in prav lepo Gastaldonovo Serenadno cigan.

Pri tej priliki bi radi naglasili, da razpolaga orkester SKUD »Dušan Jereb« s tremi igralci, ki so vsak na svojem instrumentu res odlični. To so: tov. Sproc (violina), tov. Ondriška (čelo) in tov. Fink (klavir). Zakaj ne bi navedeni trije nastopali pri koncertih večkrat in izmenoma kol solisti? To bi vsekakor prineslo mnogo pestrosti v sporedu. Navedeni trije igralci padajo tudi, če igrajo v ansamblu, s svojim znanjem in obvladovanjem svojih instrumentov naravnost v oči, ozirno na točnje izraženo: v ušes. Glasbeni literaturi je v skladbah za violinino, čelo in klavir tako bogata, da bi se iz nje z luhkoto izbrali za vsak koncert poedini solistički komadi, ki bodo nudili zadovoljstvo in užitek ne samo samim igralcem pri študiju, temveč gotovo še več poslušalcem pri izvajaju takih del.

Naravnost nerazumljiva pa nam je brezbrinost in nezanimanje novomeškega občinstva za tako kvalitetno predstavo, kakor je bil slobotni koncert. Kaj Novomešani nimač nič več kulturnih potreb? Kaj ne vedo, da je glasba najpomenitejša in najglobljiva umetnost? Obisk koncerta je bil z ozirom na njegovo kulturno pomembnost naravnost

POPRAVEK

Popravljamo tiskarsko napako, ki je nastala v članku »Kdo daje in kdo prejema v Beli krajini« v 46. številki Dolenjskega lista. Letnica v 17. vrstici v četrtem stolpcu se glasi pravilno takole: »od leta 1941 dalje in ne 1944, kakov je bilo natisnjeno.«

Naša skupnost je bila včeraj na murači kupila na dom, za Biršljin na murači kupca. Cene na novomeških muračih so se vedno navišje v Sloveniji, saj stane n. pr. kilogram kislega zelja 56 din in več za kilogram! Zelenjava, jabolka, poljski pridelki itd. vse to je v Novem mestu dražje kakor kjerjekoli drugje v republike! Kje je vpliv tiskarskih zadrug, zadružnih trgovin v mestnih podjetjih — se upravičeno sprašujejo volveli, ki morajo plačevati blago po predgradnih cenah. Kaže, da se nihče ne briga za stanje trgovskih mrež v mestu, zato je nastopilo tako neznenostno stanje. Samo v Novem mestu je tudi mogče, da je kilogram surove slanine po 200 dinarjev!

Slabe je seveda predvsem tisti, da delavci in nameščenci Novega mesta ob takih in podobnih cenah ter nezdravih diktorskih pojavih v trgovini — enostavno molčijo! Ni dovolj, da o tem razpravlja samo ljudska oblast. Treba je pritegniti in mobilizirati celokupno javno mnenje, sicer se zadeve ne bodo nikoli izboljšale!

Vsi delavci in nameščenci Novega mesta, ki so že vredni kritizirati počasnost pri delih na obnavljanju Krešije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poletja več. Predlagali so, naj se upovesta pri reviziji zakona o otroških dokladih socialistično načelo, da bodo dobivali poletne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodka, vendar pa ostalim delovom načela, da ne bo vredno kritizirati počasnosti pri delih na obnavljanju Krešije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poletja več. Predlagali so, naj se upovesta pri reviziji zakona o otroških dokladih socialistično načelo, da bodo dobivali poletne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodka, vendar pa ostalim delovom načela, da ne bo vredno kritizirati počasnosti pri delih na obnavljanju Krešije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poletja več. Predlagali so, naj se upovesta pri reviziji zakona o otroških dokladih socialistično načelo, da bodo dobivali poletne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodka, vendar pa ostalim delovom načela, da ne bo vredno kritizirati počasnosti pri delih na obnavljanju Krešije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poletja več. Predlagali so, naj se upovesta pri reviziji zakona o otroških dokladih socialistično načelo, da bodo dobivali poletne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodka, vendar pa ostalim delovom načela, da ne bo vredno kritizirati počasnosti pri delih na obnavljanju Krešije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poletja več. Predlagali so, naj se upovesta pri reviziji zakona o otroških dokladih socialistično načelo, da bodo dobivali poletne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodka, vendar pa ostalim delovom načela, da ne bo vredno kritizirati počasnosti pri delih na obnavljanju Krešije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poletja več. Predlagali so, naj se upovesta pri reviziji zakona o otroških dokladih socialistično načelo, da bodo dobivali poletne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodka, vendar pa ostalim delovom načela, da ne bo vredno kritizirati počasnosti pri delih na obnavljanju Krešije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poletja več. Predlagali so, naj se upovesta pri reviziji zakona o otroških dokladih socialistično načelo, da bodo dobivali poletne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodka,